

A ZALA MEGYEI MŰVELŐDÉSI ÉS PEDAGÓGIAI INTÉZET, SZAKKÉPZŐ ISKOLA KÖNYVTÁRÁNAK NYELVTANULÁST - NYELVTANÍTÁST SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSAI¹

Ahogy szükséges volt egyes korokban a hajózás, úgy elengedhetetlen ma a szóbeli érintkezés, a személyek közötti kommunikáció. A kapcsolatfelvétel beszélt módjának két feltétele van: közlő és befogadó személyek, valamint a közösen ismert kódrendszer. A legintellektuálisabb kódrendszer a nyelv. A nyelvi reprezentációk mögött ugyanakkor társadalmi viszonyok, kulturális hagyományok, életmód, közösségi lét stb. húzódnak meg – a különböző népek eltérő hagyományokkal, szokásokkal, normákkal rendelkeznek, és ezekhez más-más jelképek, szimbólumok kötődnek. A nemzetek tehát valóban nyelvükben (is) élnek. A nyelv lehet megkülönböztető (stigmatizáló), de lehet összekötő is emberi közösségek, kultúrák között. Tehát a más kultúra megismerésének nélkülözhetetlen eszköze a nyelvének ismerete. Így a megtanult nyelv egyúttal személyiségbővítő hatású is, segíti interkulturális (nem multikulturális) identitásunk kialakítását – egyszerre növeli öntudatunkat és a másik kultúra elfogadásának esélyét. Ennek a felismerésnek a jegyében végezzük mi is munkánkat.

Intézményünk szakkönyvtára a nyelvoktatás és a nyelvtanulás érdekében több formációban is szervezi a gyűjteményét. Három állományrészt lehet elkülöníteni: a tankönyvtári állományt, az alapállományt, a British Council /Resource Point/ angol nyelvi állományát.

A tankönyvtár állománya elsősorban a pedagógusoknak szerveződött. Ennek oka, hogy hiányzott az a fórum, ahol az oktatók megismerhették a kiadók tankönyvkínálatát, illetve a tansegédleteket. Célja: gyakorlati közelségbe hozni a választható tankönyveket. Jelentősége: konkrét művek alapján valós döntéshozatalhoz segítség a pedagógusok részére: melyik tankönyv felel meg a tanár koncepciójának, az iskolai elvárásoknak és a tanulók szintjének.

Az alapállomány idegen nyelvű gyűjteménye a magyar könyvpiacra megjelenő művekből építkezik. A teljességre törekvés gátja a költségvetés végelessége, tehát célszerű válogatás szükséges. Elsődleges szempont az alaplívek, nyelvtankönyvek, a nyelvvizsga segédletek és a nyelvi specialitások gyűjtése. Számszerűen, statisztikai számokkal megnevezve 2812 bejegyzett nyomtatott dokumentum és 340 hangzó dokumentum áll az olvasóink rendelkezésére.

A British Council állományát a szeretet és a segítő szándék gyűjteményének is nevezhetjük: első felelőse még dobozban hozta a köteteket – a kedves emlékü Terence Bradley -, aki dobozaiban a könyvek mellett a rendszer kialakításának ötletét is adta.

A BC gyűjteményt szótárak, nyelvtani alaplívek, nyelvkönyvek, nyelvhasználati segédletek, szépirodalmi művek alkotják: nyomtatott könyvek, folyóiratok, hang és videokazetták formájában.

Hasznossága keresettségében, sikerességében mérhető le: naponta egyre több nyelvoktató és nyelvtanuló látogatja, kölcsönzési adatai a legmagasabbak. Sajnos bővülési lehetőségeink beszűkültek az eddigi segítő források elapadása miatt.

A nyelvtanulással kapcsolatos folyóiratok közkelettsége töretlen, tartalmi aktualitásuk és jól tagolt szerkezetük indokolja.

A gyűjtemény szervezése, tudatos gyűjtése nem mindig az állományszervező terve szerint valósult meg, időnként anyagi gondok, időnként pedig piaci gondok jellemezték.

¹ Az előadás tömörített, szerkesztett formája (a szerk.)

MŰHELY

A gyűjtemény feltártsága nem minden területen szerencsés – oka a könyvtárosok nyelvtudásában és túlzott leterheltségében keresendő. Az alapállomány teljes feltártságú, a tankönyvtár szintén, a BC megoldásán dolgozunk.

A fenti problémák ellenére az állomány használhatónak bizonyult a felhasználói számok tükrében, a kölcsönzések gyakorisági mutatója, az egyes könyvek forgása a kölcsönzésben azt mutatja, hogy a nehézségeket olvasóink elég jól kezelik.

Összességében könyvtárunk nyelvoktatás-nyelvtanulás témájú könyvei jól szolgálják a megye okulni vágyóit, de saját lelkesedéssel és külső segítséggel még sokat javíthatunk rajta. Szándékunkban is áll ez természetesen.

Végül a nyelvvizsga kényszer és a valós nyelvtudás ambivalens viszonya kapcsán, a jövőképzés okán emlékeztetnék mindenkit, a nyelvet tudó kiséger és az ostoba macska* esetére, okulásul az értelmes tudásfelhasználásért!

**Éppen folyt a tanítás az egériskolában, amikor arra tévedt a cica mama a kiscicájával. Az egérek szétszaladtak ki merre látott, mentve az irhájukat. Kivéve egyet, az okos, sok nyelvet beszélő kiségeret, aki bátran kiállt a macskák elé és látva, hogy a macskák nem értik a szavát, több nyelven elmondta nekik:*

- *Micsoda dolog megzavarni a tanítást, elvenni a tudás lehetőségét a kiségerektől. Azonnal hagyjátok el az osztálytermet!*

A cicák hallgatták, hallgatták, de nem értették egyik nyelvet sem. Végül a kiscica megunt, és hamm bekapta az okos kiségeret. A mamája korholva oktatta:

- *Látod, látod kiscicám, milyen okos kis egérke volt. Hány nyelven tudta elmondani, amit akart. Látod, most értetted volna, hogy mit akart, ha te is tudnál nyelveket.*

Mire a kiscica:

- *Hát ő tudott, aztán mire ment vele!*

Bedő Sándorné



Bedő Sándorné a nagykanizsai városi könyvtárban tartott szakmai napon